

XXVII. županijsko Natjecanje iz hrvatskoga jezika

30. ožujka 2022.

sedmi (VII.) razred

zaporka

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

90

Upute natjecateljima **koji ispit rješavaju na računalu u PDF obliku**

1. Ispit se rješava 90 minuta.
2. Prije rješavanja ispita treba pazorno i pravopisno točno ispuniti PDF listića sa zaporkom.
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na prvu stranicu ispita.
4. Ispitne zadatke treba pazorno pročitati.
5. Treba pazorno slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati na za to predviđena mjesta u PDF-u ispita.
7. Odgovori ne smiju biti pisani velikim tiskanim slovima.
8. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
9. Nakon završetka pisanja PDF ispita sa spremjenim odgovorima i PDF listića sa zaporkom kao priloge treba u istoj e-poruci poslati članu Povjerenstva na istu e-adresu s koje su zaprimljeni materijali.
10. Videopoziv s članom Povjerenstva koji je nadzirao rješavanje smije završiti tek nakon što je član Povjerenstva potvrdio primitak e-poruke s ispitom i s listićem sa zaporkom.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u ispit i pravo na pismenu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Županijsko povjerenstvo:

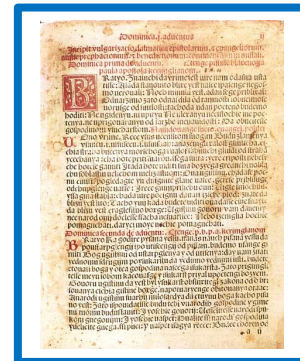
1. _____
(predsjednik Županijskoga povjerenstva)
2. _____
(član Županijskoga povjerenstva)
3. _____
(član Županijskoga povjerenstva)

„Riječ može otkrivati i prikrivati, vedriti i oblačiti, vući naprijed i natrag, pripadati jednom čovjeku, jednom narodu i čitavom čovječanstvu.”
(jezikoslovac Stjepko Težak)

1. Napiši na crtu slovo ispred točne tvrdnje.

Prva je hrvatska latinicom tiskana knjiga:

- a) Lekcionar Bernardina Splićanina
- b) Šibenska molitva
- c) Istarski razvod
- d) Red i zakon (sestara dominikanki iz Zadra).

1

2. Dopuni rečenice podacima o prvim tiskanim jezičnim priručnicima hrvatskoga jezika. (Pazi na pravopisnu točnost.)

Pod naslovom *Institutiones linguae Illyricae* / _____
(naslov na hrvatskome jeziku)

1604. godine u _____ je tiskana prva hrvatska gramatika.
(ime grada)

Napisao ju je jezikoslovac, pisac i prevoditelj _____.
(ime i prezime)

Prvi hrvatski tiskani rječnik objavljen je u Veneciji _____ godine. U njemu autor
(redni broj)

_____ navodi riječi iz _____ europskih
(ime i prezime) (glavni broj)

jezika, a hrvatski jezik naziva dalmatinskim.

6

7

3. Napiši na crtu slovo ispred tvrdnje koja nije točna.

a) Gajeva knjižica *Kratka osnova horvatsko-slavenskoga pravopisa*na tiskana je na njemačkome i na hrvatskome jeziku.

b) *Pravopisz* je naslov Gajeve knjige objavljene 1830. godine.

c) Kao tjedni prilog *Novina horvatskih* od 10. siječnja 1835. do 2. siječnja 1836. godine izlazi *Danicza horvatzka, slavonska y dalmatinzka*.

d) Godine 1836. Gajeve novine preimenovane su u *Ilirske narodne novine*.

1	
---	--

4. Kopiraj rečenice u polja i upiši zarez/zareze tako da budu pravopisno točne.

a) Dragojla Jarnević učiteljica i književnica rodila se prije dvjesto deset godina.

--

b) Ta „ilirkinja iz Karlovca” kako je potpisivala svoje pjesme osnovala je djevojačku školu u svojem domu.

--

c) Mnogim alpinistima slobodnim penjačima i posjetiteljima Okića dobro je poznata *Dragojlina staza*.

--

d) Malo ih zna da se tom strmom stazom na Okić prva popela Dragojla i to bosa i bez alpinističke opreme.

--

4	
---	--

5	
---	--

5. Napiši pravopisno točno primjer iz rečenice u kojemu nije poštovano pravopisno pravilo o pisanju kose crte.

U školskoj godini 2021./2022. učenice/učenici svih viših razreda, tj. 5./8. razreda, sudjeluju na različitim natjecanjima i smotrama.

1	
---	--

6. Prepisi rečenice poštujući pravopisna pravila:

- o pisanju velikoga i maloga početnog slova
- o pisanju pravopisnih znakova.

a) naša najdugovječnija kulturna i prosvjetna ustanova matica hrvatska osnovana je u vrijeme ilirskoga pokreta ali današnje ime nosi od 1874 godine

4	
---	--

b) u matičinoj izdavačkoj djelatnosti ističe se biblioteka *stoljeća hrvatske književnosti* a među časopisima tromjesečnik *hrvatska revija*

4	
---	--

c) uoči pokreta hrvatsko proljeće u matici je sastavljena *deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika*

4	
---	--

13	
----	--

7. Napiši točno dvije riječi koje pravopisno nisu točne s obzirom na pisanje ije/je.

Kad se za nešto kaže da će trajati dok je Sunca i Mjeseca, to znači da će trajati u vijeke vijekova, zauvijek, dok bude svijeta i vijeka.

2	
---	--

8. Zadatak ima dva dijela:

- prepisi u tablicu riječi kojima padež nije točno određen
- odredi padež tih riječi.

I G I G G
Igram se riječima i glasno ih izgovaram. Zadivljena sam zvucima glasova skupljenih

I G G
u riječima materinskoga jezika.

riječ s netočno određenim padežom	padež

2	
---	--

9. Dopuni tablicu podacima o zamjenicama u tekstu.

- Nosiš li tu knjigu posvuda sa sobom?
- Hoćeš li je pročitati i sam provjeriti koje zanimljivosti skrivaju njezine stranice?
- Koliko stranica ima? Što prevladava, opisi ili dijalози?
- Zar bih svojemu prijatelju uskratio radost samostalnoga otkrivanja?

zamjenica	vrsta zamjenice
je	
	povratna
njezine	
svojemu	
	pokazna
	upitna

6	
---	--

10	
----	--

10. Napiši rečenicu tako da naglašeni oblik označenih riječi zamijeniš nenaglašenim. (Pazi na jezičnu točnost.)

Meni tvoje pjesme **jesu** lijepe.

2	
---	--

11. Napiši brojeve u zagradama riječima.

U istarskome mjestu Sveti Petar u Šumi pronađen je spomenik hrvatske pismenosti na kojemu su uklesane (2) _____ riječi napisane (2) _____ hrvatskim pismima.

2	
---	--

12. Zamijeni riječ/riječi u zagradama odgovarajućom brojevnim imenicom i dopuni tekst.

(Sedam) _____ učenica i učenika sedmoga razreda uključilo se u radionice školske knjižnice.

(Dvije djevojčice i jedan dječak) _____ će učiti pisati prikaz književnoga djela u radionici *Čitaj i predstavi*.

(Četiri dječaka) _____ zaljubljenika u čitanje i putovanja priključili su se čitateljskomu klubu *S knjigom oko svijeta*.

3	
---	--

13. Odredi lice i broj na koje se odnosi zamjenica u rečenici i napiši ih na crtu uobičajenim kraticama (npr. 1. l. jd.).

a) Hajde, pogledaj se.

b) Vidjeli smo svoj odraz u zrcalu.

2	
---	--

9	
---	--

14. Preoblikuj glagole u zagradama u glagolski pridjev trpni i dopuni rečenicu.

Bili smo (uzbuditi) _____ dok smo otvarali

2	
---	--

(zapečatiti) _____ pismo.

15. Preoblikuj glagole u zagradama i dopuni rečenicu.

U vrijeme (svanuti) _____ kapljice rose ukrasiše latice

(glagolska imenica)

(procvjetati) _____ ruže.

(glagolski pridjev radni)

2	
---	--

16. Napiši rečenicu tako da oblike u aoristu zamijeniš oblicima u perfektu.

Kad dječak vidje bistro more, htjede u njega zaroniti.

2	
---	--

17. Napiši novu rečenicu tako da:

- preoblikuješ nesvršeni glagol u pluskvamperfekt
- preoblikuješ svršeni glagol u kondicional prvi.

(Ne mijenjaj glagolsko lice ni broj.)

Čitamo da ne zaboravimo riječi.

2	
---	--

18. Napiši novu rečenicu tako da:

- zamijeniš imperativ futurom prvim
- zamijeniš prezent futurom drugim.

(Ne mijenjaj glagolsko lice ni broj.)

Pozorno slušaj što ti srce govori.

2	
---	--

10	
----	--

19. Napiši na crtu slovo ispred rečenice s više subjekata.

- a) Nekad su iz mojih napisanih rečenica zvonile i sreća i tuga.
b) Olovka u mojoj ruci mogla je na papir izliti i zamišljeno i doživljeno.
c) Danas sam zaokupljena pisanjem e-poruka i SMS-ova.
d) Misli i osjećaje ne mogu izraziti emotivima.

1

20. Razvrstaj u tablicu objekte iz rečenica.

Roditelji su djeci prvi uzor u ponašanju. Djeca vole oponašati odrasle. Zbog prirođene znatiželje maštaju o istraživanju. Ponose se otkrićima.

objekt u dativu	
objekt u akuzativu	
objekt u lokativu	
objekt u instrumentalu	

4

21. Ispiši iz teksta jednu priložnu oznaku koja odgovara na zadano pitanje.

Tijekom nastavne godine održavaju se mjesečni virtualni književni susreti *Pisci na mreži*. Do siječnja 2022. g. održano ih je sto deset. Omiljeni su zbog izravne komunikacije s piscima. Mogu se pratiti putem interneta. Za uključivanje u susrete potrebno je računalo sa zvučnicima i s pristupom internetu. Snimke svih dosadašnjih susreta mogu se pregledati na mreži.

- a) **Gdje?** _____
b) **Kada?** _____
c) **Kako?** _____
d) **Zašto?** _____

4

9

22. Razvrstaj u tablicu attribute iz rečenica.

Druženje s knjigom otvorit će ti srce i um. Proširit ćeš prostore svojih naučenih riječi.

pridjevni atribut	imenički atribut

4	
---	--

23. Ispiši apozicijske skupove iz rečenice.

Mladi Križevčani, učenici 6. razreda, osvojili su prvu nagradu u europskome projektu *Moja prava, moj glas*.

2	
---	--

24. Napiši rečenicu tako da red riječi bude gramatički/neutralan, tj. stilski neobilježen.

P AT S O₁ O₂ AT
Obradovao je taj uspjeh učenike i učitelje njihove.

2	
---	--

25. Napiši upitnu rečenicu služeći se zadanom vrstom upitne riječi. Pitanje oblikuj tako da odgovor bude sadržan u navedenoj izjavnoj rečenici.

Vijest o nagradi stigla je iz Strasbourga.

a) prilog

b) zamjenica

2	
---	--

10	
----	--

26. Zadatak ima dva dijela:

- ispiši riječ u kojoj je provedena glasovna promjena
- imenuj glasovnu promjenu.

Riječ vuče naprijed i natrag.

riječ s glasovnom promjenom	glasovna promjena

2	
---	--

27. Napiši na crte naglašene slogove riječi.

Riječi pripadaju čitavomu čovječanstvu.

4	
---	--

28. Ispiši riječ u kojoj je naglasak na unutarnjemu slogu.

U knjižari se knjige prodaju, u knjižnici se čuvaju i posuđuju.

1	
---	--

29. Imenuj vrstu naglasaka hrvatskoga standardnog jezika na crtu ispod znaka kojim se bilježi.

a) /

b) \

c) ^

d) //

4	
---	--

30. Napiši na crtu slovo ispred rečenice u kojoj uporabljeni glagol nije u skladu s hrvatskim standardnim jezikom.

a) Tko sutra ujutro kreće na ljetovanje?

b) Prosječna temperatura kreće se 4 – 10 °C.

c) Uglavnom se kreće u društvu svojih vršnjaka.

d) Kreće Natjecanje iz hrvatskoga jezika.

1	
---	--

12	
----	--

Riješi zadatke 31. – 34. služeći se podacima iz teksta.

Australski pisac Markus Zusak rođen je 1975. godine u Sydneyju u obitelji europskih imigranata. Pisanjem se počeo baviti u srednjoj školi. Godine 1999. objavljuje prvi od triju romana o braći iz radničke obitelji Wolfe. Pohvale i nagrade pratile su njegov četvrti roman *Ja sam glasnik*, a svjetsku slavu donio mu je roman *Kradljivica knjiga* objavljen 2005. godine.

U sklopu europske turneje u rujnu 2019. godine Markus Zusak gostovao je u Zagrebu i tom prigodom predstavio svoj novi roman *Od Claya most*. U knjižari u Bogovićevoj ulici potpisivao je knjige svojim čitateljima.

Radnja romana *Kradljivica knjiga* zbiva se u Njemačkoj, a počinje u siječnju 1939. godine, kad su na vlasti nacisti. Glavnu junakinju, devetogodišnju djevojčicu Liesel i njezina mlađega brata Wenera majka vlakom vodi k udomiteljima u München. Na putu prema novomu domu Lieselin brat umre, a djevojčica na njegovu pogrebu nađe knjigu crnih korica i sa srebrnim natpisom koja će joj promijeniti život. Liesel nauči čitati i postaje kradljivica knjiga, spašava knjige iz lomača, skriva ih, čita...

Prema riječima autora na pisanje romana potaknule su ga priče koje su mu roditelji pričali dok je odrastao u Australiji. „Kao da bi se u kuhinju uvukao dio Europe kad bi mi mama i tata pričali o odrastanju u Njemačkoj i Austriji, bombardiranju Münchena, o zatvorenicima koje su nacisti vodili po ulicama. Tada to nisam znao, ali te priče potaknule su me da postanem pisac. Bilo je to vrijeme ekstremne opasnosti i zla, a mene su nadahnuli činovi dobrote u ta mračna vremena. To je ono o čemu je riječ u romanu: o pronalaženju ljepote čak i u najgorim uvjetima.”

1. prikaz romana	2. prikaz romana
(...) Slojevit, mračan, životan, ali prelijep – to su riječi kojima bi se dala opisati <i>Kradljivica knjiga</i> . Riječi postavljene na pravo mjesto i likovi koji zadiru u srž naših bića čine je remek-djelom suvremene književnosti. (prema: Dario Abram, profesor hrvatskoga i engleskoga jezika)	Knjiga, koja grafički nalikuje kakvu vodiču za lekturu, obiluje crtežima, masno otisnutim podnaslovima i ulomcima, banalnim pojašnjenjima, natuknicama iz rječnika. Time kao da se podcjenjuje čitatelja, pa čak i onoga mlađe dobi. (...) (prema: Vanja Kulaš, književna i filmska kritičarka, prevoditeljica i knjižničarka)

31. Napiši na crtu slovo ispred točnoga odgovora.

Koliko je romana Marcus Zusak objavio od 1999. do kraja 2019. godine?

a) 4

b) 5

c) 6

d) 7

1	
---	--

32. Napiši kratak odgovor.

Radi čega je Marcus Zusak boravio u jednoj zagrebačkoj knjižari?

1	
---	--

33. Protumači na koje se vrijeme odnosi podcrtani dio Zusakove rečenice:

„(...) mene su nadahnuli činovi dobrote u ta mračna vremena.”

1	
---	--

34. Usporedi ulomke iz dvaju prikaza romana *Kradljivica knjiga* i riješi zadatak.

Koji bi prikaz romana *Kradljivica knjiga* izdavač odabrao da bude tiskan na koricama knjige? Zašto?

Odgovori i objasni svoj odgovor.

2	
---	--

5	
---	--